

F. t. beslutn. vedr. hjemmesygeplejerskeordninger

Beslutningsforslag nr. B 20. Fremsat den 21. oktober 1998 af Henriette Kjær (KF), Ester Larsen (V), Birthe Skaarup (DF), Yvonne Herløv Andersen (CD) og Tom Behnke (FP)

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af forsøgsbestemmelser i lov om hjemmesygeplejerskeordninger

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag, som giver hjemmel til:

- At sundhedsministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen kan tillade, at kommunalbestyrelsen i en forsøgsperiode yder vederlagsfri hjemmesygepleje af privatsatte sygeplejersker efter bestemmelsen i lov om hjemmesygeplejerskeordninger.
- At fastsætte regler om omfang af og krav til retningslinjer for hjemmesygeplejeordningens tilrettelæggelse og udførelse i privat regi. Reglerne fastsættes af sundhedsministeren under den forudsætning, at kommunalbestyrelsen fortsat skal have det overordnede ansvar for og kontrol med, at borgerne får den offentlige service, de har krav på.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 19 fra folketingsåret 1996-97. Se Folketingstidende 1996-97, Folketingets forhandlinger side 698 og 6860, tillæg A side 1127 og 1129 og tillæg B side 749.

Udviklingen på social- og sundhedsområdet tilskynder til, at kommunalbestyrelserne til stadighed får mulighed for at udvikle nye veje til at forbedre kvaliteten og effektiviteten af serviceydelser. Endvidere er det væsentligt, at man forsøger at udnytte de muligheder, der ligger i samspejlet mellem den private og offentlige sektor i overensstemmelse med regeringens politik om samlede erhvervsfremmeinitiativer.

Allerede i Socialforskningsinstitutets rapport fra 1996 »Marked som styringsredskab – nogle erfaringer fra hollandsk og svensk ældreservice« fremføres det hensigtsmæssige i at bruge privat deltagelse til at fremme fleksibilitet og effektivitet. Privat deltagelse på det sociale område er en måde at skabe alternativer til det nuværende offentlige monopol på, hvad angår udførelsen af sociale funktioner.

Beslutningsforslagets formål er at tilvejebringe mulighed for, at kommunalbestyrelsen forsøgsvis kan overdrage udførelsen af den vederlagsfrie hjemmesygepleje til privatansatte sygeplejersker. Det overlades til sundhedsministeren at fastlægge, hvordan dette bedst og mest hensigtsmæssigt kan gøres, således at alle parter tilgodeses – herunder de medarbejdere, som vil kunne blive berørt, samt de personer, der vil kunne modtage ydelsen.

Forslagsstillerne finder, at det er ønskeligt, at der med udgangspunkt i en lovændring kan iværksættes forsøg med privat varetagelse af hjemmesygeplejen. Det er vigtigt for den fremtidige udvikling af den offentlige sektor, at man på grundlag af forsøg får opbygget en betydelig erfaringsbase. Af rapporter fra Socialforskningsinstituttet og projekt »Offentlig Sektor – Vilkår og Fremtid«, som har analyseret de svenske erfaringer med privat varetagelse af opgaver inden for ældreplejen, fremgår det, hvor vigtigt det er for den videre proces at få indhentet en række erfaringer

– specielt med hensyn til udarbejdelse af udbuds- og kontraktmateriale.

Beslutningsforslaget lægger således op til, at der skabes hjemmel til, at kommunalbestyrelsen forsøgsvis – efter en udbudsrunde – kan overdrage nærmere specificerede opgaver til en privat entreprenør, der herefter i en årrække får ansvaret for at udføre disse. I den periode vil det være muligt for kommunen løbende at vurdere effekten bl.a. gennem bruger- og medarbejderundersøgelser med henblik på at foretage en samlet vurdering efter forsøgsperiodens ophør.

Beslutningsforslaget har til formål på forsøgsbasis at ligestille varetagelsen af hjemmesygeplejeopgaver med hjemmehjælpsopgaver, tilbudt med hjemmel i lov om social service. Også før vedtagelsen af lov om social service kunne private virksomheder varetage omsorgsopgaver for borgere i eget hjem, men lov om social service giver den yderligere mulighed for borgere, at de selv kan vælge personen, der skal udføre den praktiske hjælp. I de kommuner, hvor man allerede har privat medproduktion på hjemmehjælpsområdet, løser det en række praktiske problemer og ikke mindst problemer med integration og udføreransvar. Hjemmesygeplejeopgaver er i dag de eneste opgaver, der ikke kan udføres i privat regi på trods af, at valgmulighederne for såvel kommune som borgere bliver flere og flere. Sygepleje og lægelig behandling i øvrigt foretages således i dag i privat regi uden problemer.

Erfaringer fra Helsingborg Kommune (Mads Mikkelssens rapport om udlicitering under projekt »Offentlig Sektor – Vilkår og Fremtid«) viser, at man fra politisk og administrativt hold har opnået bedre budgetstyring, der primært kan tilskrives fremkomsten af konkurrence. Derudover har kommunalpolitikkerne fået langt større føling med, hvad det egentlig er for et produkt, de leverer til de ældre. Den kommunale service er blevet langt mere synlig og derfor også lettere at ændre. Helsingborg Kommune fik øget effektivitet og besparelser som følge af konkurrencen. Undersøgelserne fra blandt andet Helsingborg Kommune har vist, at de ældre gennemgående var tilfredse med så-

vel den offentlige som den private pleje. Undersøgelser viste dog, at de ældre var glade for, at der var mindre gennemtræk af personale i den private del af hjemmesygeplejen end i den kommunale. Dette er særdeles interessant, fordi der ofte i dagspressen høres klager over, at personalet hele tiden udskiftes i danske kommuner.

Den føromtalte effektivitetsforbedring forudsætter imidlertid blandt andet, at der eksisterer potentielle tilbudsgivere. I Danmark fremhæves ofte, at mangelen på private leverandører af velfærdsydelse er en væsentlig hindring for, at kommuner og amter kan bringe opgaver inden for det sociale område i udbud.

I Sverige er en sådan velfærdsmodel vokset frem med eksplosiv kraft i de senere år i takt med, at svenske kommuner er begyndt at eksperimentere med privat varetagelse af opgaver specielt inden for ældreplejen, og der er intet, der taler imod, at det samme vil kunne ske i Danmark. Der findes danske virksomheder, der er parate til at udføre opgaven.

Forslagsstillerne ønsker at understrege, at privat medproduktion ikke medfører, at kommunalbestyrelsen kan fralægge sig det politiske ansvar – tværtimod. Kommunalbestyrelsen skal fortsat have det overordnede ansvar for og kontrol med, at borgerne får den offentlige service, de har krav på.

Skriftlig fremsættelse

Henriette Kjær (KF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af forsøgsbestemmelser i lov om hjemmesygeplejerskeordninger.

(Beslutningsforslag nr. B 20).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.